

Změna systému vlastních zdrojů EU

Informační podklad k pozměněnému návrhu rozhodnutí o systému vlastních zdrojů Evropské unie

POZMĚNĚNÝ NÁVRH ROZHODNUTÍ

Pozměněný návrh rozhodnutí Rady o systému vlastních zdrojů Evropské unie
KOM(2020) 445 v konečném znění, kód Rady 8140/20
Interinstitucionální spis 2018/0135/CNS

- **Právní základ:**
Článek 311 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie, článek 106a Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
29. 5. 2020
- **Datum projednání ve VEZ:**
10. 6. 2020 (1. kolo)
- **Procedura:**
Postup konzultace.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
V době zpracování podkladu nebylo k dispozici.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Návrh je v souladu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**
Komise ve [sdělení - Chvilé pro Evropu: náprava škod a příprava na příští generaci](#) představila komplexní plán na podporu hospodářského oživení v EU po pandemii covid-19 a ve [sdělení - Rozpočet EU, který je motorem evropského plánu na podporu oživení](#) specifikovala způsoby jak využít k financování tohoto oživení rozpočet EU. Komise navrhuje využít potenciál rozpočtu EU k mobilizaci investic a předsunutí finanční podpory v důležitých prvních letech oživení, a to

prostřednictvím mimořádného nástroje Evropské unie na podporu oživení, který Komise též nazývá Next Generation EU („EU příští generace“), o objemu 750 miliard eur a prostřednictvím posíleného víceletého finančního rámce na období 2021-2027 ve výši 1 100 miliard eur.

Aby bylo možné dosáhnout stanovených cílů a mobilizovat finanční prostředky v potřebné výši pro financování rozpočtu EU, navrhuje Komise umožnit získání části finančních prostředků prostřednictvím půjček na kapitálových trzích. Takovéto půjčky mají být spláceny v okamžiku, kdy se EU vrátí na trajektorii růstu.

Komise navrhuje úpravu svého návrhu z května 2018 na reformu systému financování rozpočtu EU (návrh rozhodnutí Rady o systému vlastních zdrojů Evropské unie).

- **Obsah a dopad:**

Pozměněný návrh rozhodnutí o systému vlastních zdrojů EU (dále jen „**pozměněný návrh**“) Komisi zmocňuje, aby si jménem Unie půjčila na kapitálových trzích finanční prostředky do výše 750 miliard EUR¹ na financování nástroje EU na podporu oživení (Next Generation EU). Dále Komise navrhuje trvale zvýšit stropy vlastních zdrojů rozpočtu EU na 1,46 % hrubého národního důchodu EU (dále jen „**HND EU**“) pro závazky a na 1,40 % HND EU pro platby.

K zajištění nezbytné rozpočtové kapacity pro pokrytí potenciálních závazků souvisejících s financováním nástroje Next Generation EU navrhuje Komise mimořádné a dočasné zvýšení stropů vlastních zdrojů pro řešení krize covid-19 o 0,6 procentního bodu. Celkový strop ročního přidělu vlastních zdrojů do rozpočtu EU tak bude činit 2,0 % hrubého národního důchodu EU pro platby a 2,06 % HND EU pro závazky.

Klíčové prvky pozměněného návrhu jsou:

- ***Zmocnění Komise k dočasným půjčkám finančních prostředků na kapitálových trzích***

Pozměněný návrh **zmocňuje Komisi půjčit si jménem Unie na kapitálových trzích finanční prostředky do výše 750 miliard eur**, které mohou být použity pouze na výdaje v rámci programů Unie ve výši 500 miliard eur a na půjčky členským státům ve výši 250 miliard eur, určené k nápravě hospodářských a sociálních škod způsobených pandemií covid-19 a k přípravě EU na lepší budoucnost, v souladu s nástrojem Next Generation EU. Vzhledem k tomu, že nástroj Next Generation EU je mimořádnou reakcí na dočasnou a mimořádnou situaci, jsou pravomoci, které jsou Komisi v tomto pozměněném návrhu poskytnuty, jasně omezeny, co se týče velikosti, trvání a rozsahu. Tím se odstraní možnost, aby se výjimečné pravomoci v rámci tohoto pozměněného návrhu použily pro jakýkoli jiný účel, než je řešení přímých hospodářských a sociálních důsledků pandemie covid-19.

Rozpočet EU začne od roku 2028 provádět požadované splátky finančních prostředků půjčených na kapitálových trzích. Všechny závazky Unie, které vzniknou v důsledku navrhovaného aktu, budou spláceny v plné výši do konce roku 2058. Splácení bude organizováno v souladu se zásadou řádného finančního řízení. Jistina a úroky výdajů (nikoli půjček poskytnutých členským státům) budou spláceny z rozpočtu EU. Splácení bude naplánováno mezi lety 2028 a 2058 tak, aby byly závazky stabilně a předvídatelně snižovány. Částky splatné Unii za splátku jistiny nepřekročí v daném roce 7,5 % z maximální částky určené na výdaje (500 miliard eur).

Závazky vzniklé v rámci tohoto nástroje budou dlouhodobé, a proto je třeba, aby se rozpočtové stropy EU na delší dobu přizpůsobily těmto zvýšeným závazkům. Průměrná splatnost dluhu ze strany EU bude činit 5–20 let s možností delší splatnosti (až 30 let). Pozměněný návrh rovněž počítá s možností refinancování dluhu EU, pokud se to ukáže jako výhodné z hlediska řízení závazků.

¹ Není-li uvedeno jinak, jsou částky vyjádřeny ve stálých cenách roku 2018

- ***Zvýšení stropů vlastních zdrojů***

Komise navrhuje trvale zvýšit stropy vlastních zdrojů na 1,46 % hrubého národního důchodu EU pro závazky a na 1,40 % HND EU pro platby, aby bylo zajištěno, že Unie bude schopna pokrýt všechny své finanční závazky a podmíněné závazky v kterémkoli daném roce a za jakýchkoli okolností, a to i v případě nepříznivého hospodářského vývoje. Oproti návrhu Komise na reformu systému financování rozpočtu EU z května 2018 se strop vlastních zdrojů zvyšuje o 0,11 procentních bodů u stropu přidělů na závazky a stropu přidělů na platby;

- ***Mimořádné a dočasné zvýšení stropů vlastních zdrojů pro řešení krize covid-19***

K zajištění nezbytné rozpočtové kapacity pro pokrytí finančních závazků a podmíněných závazků vyplývajících z dočasného zmocnění Komise půjčit si finanční prostředky na kapitálových trzích **Komise navrhuje dočasně** (dokud všechny závazky nepřestanou existovat, nejpozději do konce roku 2058) **zvýšit strop vlastních zdrojů o 0,6 procentního bodu v závazcích i platbách**. Případné platby členských států na tyto závazky se budou řídit pravidly pro poskytování prostředků do rozpočtu EU platnými v daném roce.

Celkový strop vlastních zdrojů pro platby by tak měl v období 2021-2027 být navýšen na 2,00 % HND v platbách a 2,06 % v závazcích.

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR:

Schválené rozhodnutí o systému vlastních zdrojů EU bude mít dopad na zvýšení odvodů vlastních zdrojů do rozpočtu EU a na zvýšení národního spolufinancování programů.

Schválené rozhodnutí o systému vlastních zdrojů EU bude mít dopad na právní řád ČR, **bude zejména vyžadovat úpravu zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů.**

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

V Evropském parlamentu se pozměněný návrh nachází v tzv. přípravné fázi, byl přidělen Rozpočtovému výboru (BUDG) jako gesčně příslušnému výboru, který požádal ostatní výbory Evropského parlamentu o stanovisko.

V Evropské radě byl pozměněný návrh rozhodnutí předmětem diskuse na jejím jednání dne 18. a 19. června 2020.

V Radě se pozměněný návrh projednává v pracovní skupině pro vlastní zdroje (D01).

Zpracoval Ing. Josef Palán, odborný konzultant Parlamentního institutu Kanceláře PS PČR.